

Notat vedr. målbilleder på Sundhed, Regional Udvikling og Socialområdet

- regionsrådets 1. behandling af budget 2017

Dato 04-08-2016

Carsten Tinggaard Nielsen

Carsten Tinggaard

Nielsen@stab.rm.dk

Sagsbehandlere:

Miriam Mogensen, Koncernøkonomi

Henriette Sørensen, Koncernøkonomi

Henning Salling, Regional Udvikling

Lone Sommer, Psykiatri og Social

Kjeld Palsgaard Nørby, Psykiatri og

Social

Sagsnr. :1-21-78-1-14

0. Indledning

I dette notat beskrives de målbilleder for sundhedsområdet og Regional Udvikling, som er resultatet af bl.a. processen de politiske udvalg i foråret 2016. Hertil kommer drøftelserne på regionsrådets budgetseminar den 18. maj 2016.

På Sundhed har der været arbejdet med kvalitetsmål de senere år. Med de ny nationale mål er der sat en fælles retning for udviklingen af sundhedsvæsenet i Danmark og dermed også Region Midtjylland. Denne retning koblet med regionens Sundhedsplan er de centrale rammer for arbejdet for det nye målbillede. Et målbillede der skal være med til at tydeliggøre de politiske målsætninger og prioriteringer.

På Regional Udvikling har der ligeledes været arbejdet med at opstille et målbillede for at tydeliggøre de politiske prioriteringer. Målbilledet tager udgangspunkt i Regionsrådets Vækst og Udviklingsstrategi. I efteråret skal der arbejdes med at finde indikatorer for de opstillede mål/delmål på området.

På Socialområdet er processen blevet iværksat i maj/juni 2016. Det sker med udgangspunkt i de af regeringen udmeldte målsætninger i "10 mål for social mobilitet", som blev fremlagt i maj 2016. I efteråret iværksættes der en proces for at udarbejde et målbillede for socialområdet i Region Midtjylland.

I efteråret 2016 skal der arbejdes videre med indikatorer for de enkelte mål og afrapporteringen af målene fra 2017. Regionsrådet vil i december 2016, blive forelagt en sag der præsenterer resultatet for de 3 hovedområder.

1. Målbillede på Sundhed – Et sundhedsvæsen på patientens præmisser

Region Midtjylland har en overordnet vision om et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Denne vision skal kobles med de nationale politiske mål for sundhedsområdet som regeringen, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner indgik aftale om i foråret 2016. De tendenser, som tegner sig omkring et skifte i styringen af sundhedsvæsenet, er i god tråd med det fokus, Region Midtjylland allerede har både i Sundhedsplanen og i fokuset på værdibaseret styring.

Udgangspunktet for det videre arbejde er illustreret i nedenstående målbillede, som består af en vision, tre spor og otte mål. Målbilledet er et resultat af det arbejde, der er pågået i Region Midtjylland de seneste år, hvor fokus har været at koble aktivitet, økonomi og kvalitet i styringen af sundhedsvæsenet.

Målbilledet skal forstås på denne måde:

- Øverst i målbilledet ses Region Midtjyllands vision, som er et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Midten af målbilledet viser tre spor, som er pejlemærker for, at regionen opnår et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Bunden af målbilledet viser otte mål, som hele sundhedsvæsenet i Region Midtjylland skal styre efter for at sikre de tre spor og forbedringer i sundhedsvæsenet på patientens præmisser.

Der skal være enkelthed og fokus i arbejdet med at skabe 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'. Regionens styring skal derfor være med til at sikre, at der er gode rammer for dette stykke arbejde.

1.1 Region Midtjyllands vision: Et sundhedsvæsen på patientens præmisser

Region Midtjylland har en vision om at skabe 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser' med hovedafsæt i regionens Sundhedsplan. Det betyder, at regionen skal arbejde hen imod, at alle handlinger og indsatser, der foretages i sundhedsvæsenet, skal have patientens perspektiv for øje. Det er nødvendigt at fastholde patientperspektivet som den overliggende vision for arbejdet i 2017 og frem i udviklingen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland.

1.2 De tre spor i målbilledet

For at opnå 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser' er det nødvendigt at sammentænke kvalitet, aktivitet og økonomi. Derfor er der formuleret tre spor med afsæt i Sundhedsplanen og et af de nationale mål, som skal hjælpe til med at sikre, at regionen når den overordnede vision.

Den bedste kvalitet – hver gang på den rigtige måde

Region Midtjylland har en kvalitetsdagsorden, hvor fokus er på, at levere den rigtige behandling til den enkelte patient fremfor at levere mest muligt. Region Midtjylland vil have fokus på de resultater, sundhedsvæsenet skaber for patienterne og på at skaffe overblik over kvaliteten og identificere de områder, hvor der er muligheder for forbedringer. Bedre kvalitet skaber både bedre forløb for patienten, og sparer ressourcer. Vi skal derfor kontinuerligt arbejde på at forbedre kvaliteten i vores sundhedsvæsen og lære af hinanden til gavn for både patienter, medarbejdere og økonomien. Den bedste kvalitet skal leveres, uanset hvor man møder det regionale sundhedsvæsen.

Sammenhæng og lighed i sundhed

Behandlingsforløb går ofte på tværs af hospitaler, kommuner og praksissektor. Et velfungerende og gnidningsfrit samarbejde er helt afgørende for, at borgeren oplever et sammenhængende forløb. Regionen har derfor et stærkt fokus på at videreudvikle og udbygge et sammenhængende og nært sundhedsvæsen. Det nære sundhedsvæsen skal bidrage til sundhedsløsninger tæt på borgeren og dermed understøtte, at borgere med sygdom, så vidt muligt, kan fastholde deres hverdag. Regionen vil endvidere arbejde på at indfri det forebyggelsespotentiale, som et veludbygget nært sundhedsvæsen rummer eksempelvis i forhold til at forebygge akutte indlæggelser. Samtidigt er det afgørende for at give den rigtige patientbehandling og få mere sundhed for pengene, at behandlingen foregår på det laveste, effektive omsorgs- og omkostningsniveau. Sundhedsaftalen med regionens kommuner bidrager til at borgere oplever et sammenhængende forløb.

Med et øget fokus på patientens præmisser er det nødvendigt samtidig at fokusere på lighed i sundhed. Patienter har forskellige præferencer og forskellige ressourcer, hvilket der bør tages hensyn til. Patienter bør inddrages i beslutninger om egen behandling, og personalet skal hjælpe til med, at patienterne får de informationer, der er nødvendige for, at patienterne reelt kan være involverede i egen behandling.

Mere effektivt sundhedsvæsen

Et af de nationale mål er et mere effektivt sundhedsvæsen. Vi skal levere den rigtige indsats og sikre en relevant ressourceanvendelse. Effektiv ressourceanvendelse er så grundlæggende, at det i målbilledet er placeret som et spor på linje med sporene fra Sundhedsplanen. Vi skal dog holde fast i vores regionale dagsorden om, at mængde ikke nødvendigvis er kvalitet. Mere er ikke nødvendigvis bedre, og mere behandling er ikke kvalitet i sig selv.

1.3 De otte mål i målbilledet

I arbejdet med det nye målbillede er det vigtigt, at der er enkelhed og fokus på få mål, og at målene giver klinisk mening. Der er i målbilledet formuleret otte konkrete mål med udgangspunkt i de nationale mål for sundhedsvæsenet samt et regionalt mål om 'god økonomi og relevant aktivitet'. Målene peger tilsammen op imod de tre spor og regionens overordnede vision.

De otte mål i målbilledet er:

- Bedre sammenhængende patientforløb
- Styrket indsats for kronikere og ældre patienter
- Forbedret overlevelse og patientsikkerhed
- Behandling af høj kvalitet
- Hurtig udredning og behandling
- Øget patientinddragelse
- Flere sunde leveår
- God økonomi og relevant aktivitet

De første 7 nævnte mål kommer direkte fra de nationale mål. De nationale mål skal udgøre en drivkraft for det lokale arbejde med kvalitetsforbedringer. Det er dermed de enkelte regioner og kommuners ansvar at forankre de nationale mål til lokalt definerede mål og indsatser. Introduktionen af nationale mål betyder, at der skal arbejdes med mål på alle niveauer i sundhedsvæsenet.

De nationale mål er politisk bestemte, og udtrykker retningen for den ønskede udvikling af det danske sundhedsvæsen.

Der er udvalgt en række indikatorer, som konkretiserer de overordnede mål. Indikatorerne gør det muligt for regioner og kommuner at følge målene og tage de initiativer, der skaber den ønskede udvikling.

Endelig er der målet god økonomi og relevant aktivitet. Fra 2017 og frem skal der i regionen fortsat være fokus på at sikre god økonomi. Dertil skal kvalitet, aktivitet og økonomi ses i en tydelig sammenhæng. Derfor skal aktivitetsstyringen ændres, så den i højere grad understøtter arbejdet med et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Dette er i tråd med den bevægelse, regionen har gennemgået i de senere år, hvor der er øget fokus på at levere den relevante aktivitet ud fra et patientperspektiv.

I forlængelse heraf bliver den traditionelle aktivitetsstyring efter en DRG-værdi rettet mod hospitalerne fjernet fra 2017. Foreløbige erfaringer fra projekt Ny styring i et patientperspektiv og de fortsatte krav til overholdelse af eksempelvis udredningsret, behandlingsgaranti og kræftpakker medfører, at aktivitetskravet i økonomiaftalen forventes fortsat at kunne overholdes. (For yderligere informationer se bilaget *Fra aktivitetsstyring efter DRG-værdi til styring efter 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'*).

Arbejdet med 'god økonomi og relevant aktivitet' er en del af dagsordenen med at forbedre sundhedsvæsenet i et patientperspektiv. Koblingen af økonomi, kvalitet og aktivitet er vigtig og målet god økonomi og relevant aktivitet indplaceres på lige fod med de nationale mål. Det betyder også, at der vælges indikatorer til målet 'god økonomi og relevant aktivitet' samt at de to indikatorer, der fra nationalt side er koblet til et 'mere effektivt sundhedsvæsen', bliver håndteret under dette mål.

1.4 Forbedringsarbejde som metode

Der skal fremadrettet være opmærksomhed på at fokusere indsatsene og begrænse mængden af mål, så der holdes fokus og sikres klinisk mening og enkelhed i arbejdet med visionen om 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'.

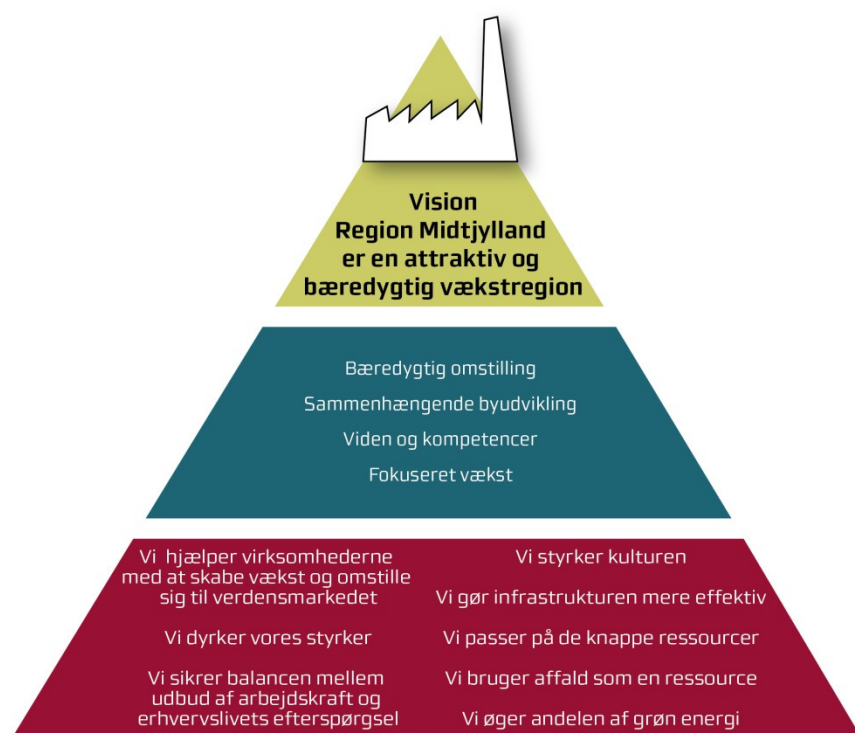
Arbejdet skal foregå i en forbedringskultur, hvor hospitalerne hele tiden kan tilpasse indsatser og handlinger i forsøget på at nå målene, sporene og den overordnede vision. Derfor er det særligt vigtigt, at relevante fagfolk og faggrupper inddrages. Det er disse medarbejdere, der skal sikre, at målene omsættes til konkrete forbedringsindsatser i Region Midtjylland. Fagfolkene er kernen i det vigtige arbejde med hele tiden at forbedre sundhedsvæsenet på patientens præmisser og sikre, at indsatserne tilpasses den enkelte patient og dennes situation.

2. Målbillede for Regional Udvikling - En attraktiv og bæredygtig vækstregion

Region Midtjylland er en attraktiv og bæredygtig vækstregion. Sådan lyder den ambitiøse vision for vækst, beskæftigelse og udvikling i Region Midtjylland frem til 2025.

Regionsrådets Vækst- og Udviklingsstrategi er rammen for udviklingsarbejdet i regionen og tager udgangspunkt i fire globale udfordringer: Konkurrenseevne, klima og ressourcer, velfærd samt demografi og bosætningsmønstre.

Vækst- og Udviklingsstrategien udmøntes i fire strategispor til gavn for borgerne, virksomhederne, uddannelsesinstitutionerne og kommunerne.

Målbilledet skal forstås på denne måde:

- Øverst i målbilledet ses Region Midtjyllands vision, som er et region Midtjylland er en attraktiv og bæredygtig vækstregion
- Midten af målbilledet viser 4 strategispor, som er pejlemærker for, at regionen opnår at blive en attraktiv og bæredygtig vækstregion
- Bunden af målbilledet viser otte delmål, som regionen skal styre efter for at sikre de 4 strategispor og forbedringer i regionen for at nå målet om at blive en attraktiv og bæredygtig vækstregion

Der skal være enkelthed og fokus i arbejdet med at skabe 'en attraktiv og bæredygtig vækstregion'. Regionens styring skal derfor være med til at sikre, at der er gode rammer for dette stykke arbejde.

2.1 Region Midtjyllands vision: En attraktiv og bæredygtig vækstregion

Region Midtjylland har en vision om at skabe 'En attraktiv og bæredygtig vækstregion. Der tages udgangspunkt i regionens Vækst- og Udviklingsplan. Det betyder, at regionen skal arbejde hen imod, at alle handlinger og indsatser, der foretages på det regionale udviklingsområde skal have denne vision for øje.

Denne vision er valgt, fordi regionsrådet og vækstforum gennem et stærkt samarbejde har sat en vækstdagsorden, som skal skabe vækst og udvikling på tværs af hele regionen.

2.2. Strategispor i målbilleder

De 4 strategispor er følgende:

Bæredygtig omstilling

Det handler om at indrette morgendagens samfund, så vi kan leve det gode liv med økonomisk og social tryghed.

Sammenhængende byudvikling

Regionen vil arbejde for at skabe sammenhæng mellem byerne og deres oplande.

Viden og kompetencer

Adgangen til højt kvalificeret arbejdskraft og videnmiljøer er afgørende for vækst og udvikling hos de midtjyske virksomheder.

Fokuseret vækst

Fødevarer, energi og miljø, produktionserhvervene samt kreative erhverv, it- og kommunikationsteknologi (IKT) og turisme er regionale styrkepositioner og er drivkraft for vækst og beskæftigelse i regionen.

2.3 Mål/delmål i målbilledet

For at nå i mål med den ambitiøse vision er der opstillet en række delmål, som skal understøtte retningen for arbejdet. Delmål og handlinger indgår i de strategier og handlingsplaner, som regionsrådet og partnerskabet bag vækstforum har udarbejdet.

Det drejer sig om: Vækstplan 2016-2020 som omhandler den erhvervsrettede indsats, uddannelsespolitikken, kulturpolitikken, råstofplanen, den årlige strategi for jordforurening samt kontrakten med Midttrafik om letbaneselskabet om den regionale kollektive trafik.

Delmålene er bl.a.

Udviklingsopgaver:

- at konkurrenceevnen skal styrkes, så produktiviteten og eksporten stiger i hele regionen.
- at regionens fokusområder/styrkepositioner har en højere vækst end resten af landet
- at vi arbejder for at gøre regionen til Danmarks grønneste region
- at der er bredbånds- og mobildækning i hele regionen
- at der er et decentralt uddannelsessystem, der sikrer medarbejdere og ungen adgang til den ønskede uddannelse, herunder at flere unge vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse
- at kulturen bidrager til højere livskvalitet og gør regionen attraktiv for borgere, virksomheder og gæster

Borgernære driftopgaver:

- at andelen af borgere, der bruger den kollektive trafik stiger hvert år
- at ressourceforbrug og forureningen skal reduceres
- at vi kortlægger og finder nye råstoffer
- at vi understøtter byudvikling gennem bæredygtig ressourceanvendelse og respekt for grundvandet

2.4 Initiativer i 2017

Initiativer for regionens indsats i 2017 er bl.a.:

- Idrifttagelse af letbanen i Østjylland
- Fortsat udmøntning af Vækstplanen herunder særlig fokus på bioøkonomi, det landdækkende iværksætterprogram: Scale-Up Denmark, smart industri, byinnovation, særlig indsats rettet mod Tyskland m.m.
- Uddannelsesrådet skal bidrage med temaer for udmøntningen af de regionale udviklingsmidler
- Fuld udrulning af kulturhovedstadsprojektet: Aarhus 2017
- Sikre drikkevandsressourcer, rense forurenede grunde, beskytte overfladevand og internationale naturbeskyttelsesområder og mindske CO2 udslippet
- Igangsætte arbejdet med kortlægning af mulige udgravningsområder, som ligger hensigtsmæssigt i forhold til det stigende forbrug af råstoffer i den østjyske del af regionen.

2.5 Det videre arbejde

Der skal i efteråret 2016 arbejdes videre med at identificere indikatorer for opfølgning af mål/delmål.

3. Socialområdet

Region Midtjylland vil på socialområdet være kendt for en specialiseret og høj faglig kvalitet og professionalisme kombineret med evnen til at arbejde på borgerens præmisser som aktør i eget liv.

Region Midtjylland løfter samtidig en væsentlig leverandøropgave for kommunerne på det specialiserede socialområde, og vi vil være kommunernes foretrukne eksterne valg til at hjælpe borgere med komplekse handicaps og særlige behov.

Disse visioner skal afspejles i målbilledet for socialområdet.

I modsætning til sundhedsområdet findes der ingen præcise mål samt indikatorer på socialområdet.

Målbilledet for det sociale område vil konkret tage udgangspunkt i de fire overordnede temaer fra Social Strategi i Region Midtjylland, Rammeaftalen og udvalgte mål fra regeringens målsætninger for social mobilitet, som blev offentliggjort den 16. maj 2016.

De fire overordnede temaer fra Region Midtjyllands sociale strategi er:

- Nødvendig viden
- Målrettet indsats
- Bedre liv
- til Flere

Rammeaftalen indeholder nogle overordnede målsætninger om:

- at sikre borgerne en dynamisk og fleksible socialektor, der tager afsæt i den enkeltes ønsker, behov og muligheder, og
- at sikre borgerne en sammenhængende og koordineret indsats på tværs af kommune- og regionsgrænser og på sektorer

Det videre arbejde

Arbejdet med målbilledet på socialområdet løber hen over efteråret 2016. Der igangsættes her en inddragende proces med alle socialområdets specialområder, så der opnås et fælles grundlag for implementeringen af målbilledet. Der udvikles i fællesskab mål og indikatorer, som på bedst mulig vis understøtter visionen for Region Midtjyllands socialområde.

Målbilledet for socialområdet vil blive præsenteret for regionsrådet i december 2016